

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»**

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези ІХ Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(20-21 жовтня 2023 р.)**

1 том

ОДЕСА 2023

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства. Матеріали і тези ІХ Міжнародної конференції молодих учених та студентів (Одеса 20-21 жовтня 2023 р.). — Т.1. — Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2023. — 119 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Протокол № 4 від 30.11. 2023 р.

Редакційна колегія:

Мартинюк Тетяна Володимирівна, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри-професор кафедри мистецьких дисциплін і методик навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Демидова Віола Григорівна, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри сольного співу Одеської національної музичної академії імені Антоніни Нежданової.

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції

Технічний редактор Г.О. Реброва

©Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, 2023

theatrical genre provided an opportunity to create an independent direction of artistic activity, which was able to reveal many famous figures and, passing through time, remain a popular direction of theatrical culture.

Literature

1. O. Babich. Artistic and aesthetic principles of German expressive dance in the context of the development of modern dance in the 21st century / O. Babich // *Artistic notes*. – 2021. - No. 40. – P. 95-99.
2. Boyko O. Dance-theater in modern European music and choreographic art / O. Boyko. // *Culture and modernity*. - 2017. - No. 2. - P. 17-21.
3. Vilchkovska A. Rudolf Laban – life, pedagogy and choreography / A. Vilchkovska // *Physical education, sport and health culture in modern society*. – 2019. - No. 4 (48). - P. 14-18.
4. Maibenko O. Genesis and stage innovations of postmodern ballet: formal and technical aspect of representation of the artistic image / O. Maibenko // *Innovative Solutions In Modern Science*. - 2016. - No. 8 (8). - P. 1-7.
5. Manshilin O. Rudolph Laban - an outstanding theoretician and practitioner of choreography of the 20th century: Rudolf Laban (1879-1958), dancer and teacher of modern dance / O. Manshilin // *Proscenium: a theater journal*. – 2010. - No. 2 (27-28). - P. 24-32.
6. Khotsyanovska L. Kurt Yoss – theorist, practitioner, teacher and his influence on the development of modern choreographic art / L. Khotsyanovska // *Art journal*. – 2019. – No. 35. – P. 216-221.
7. Chepalov O. Pina Baush: from the hell of affects to the postmodern paradise / O. Chepalov // *Journal "Kino-Teatr" NAUKMA*. – 2007. - #1. - P. 23-24.
8. Shevchuk (Lyudnova) A. Development trends of modern Ukrainian dance theater / A. Shevchuk (Lyudnova) // *Proceedings of the 4th International Scientific and Practical Conference*. - Kyiv: Institute of Innovative Education, 2020. - P. 15-18.

Кебуладзе Нателла,

здобувачка другого (магістерського) рівню

(Україна, м. Одеса),

ORCID ID **0009-0005-0423-4589**

науковий керівник Федорець М.О.

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

**ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНО-ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ
МИСТЕЦЬКИХ ШКІЛ**

Дана стаття присвячена проблемі формування музично-естетичної культури сучасних учнів закладів початкової мистецької освіти України. Розкрити деякі теоретичні основи та педагогічні умови формування музично-естетичної культури означених учнів в умовах нового соціокультурного середовища.

Ключові слова: музично-естетична культура, учні, формування, нове соціокультурне середовище, мистецька школа, заклад початкової мистецької освіти, викладачі.

В умовах нового соціокультурного середовища, що склалося в результаті розвитку інформаційного суспільства та глобалізації, окреслилася проблема формування музично-естетичної культури молоді, зокрема учнів мистецьких шкіл. Глобальні зміни, значно посилили «вплив засобів масової інформації на людину» (Го Цзюнь, 2022), забезпечили можливість необмеженого доступу до музики різних жанрів, стилів і різної якості. Сьогодні музика з інтернет-мережи «надає великий, але не завжди позитивний вплив на розвиток музично-естетичних почуттів» людей, особливо молоді (Там само). Тому важливим чинником духовного виховання учнів є тенденція до своєчасного залучення їх до справжньої музично-естетичної культури.

Відомо, що музично-естетичне виховання є одним із універсальних напрямів формування особистості, що сприяє її успішній соціалізації та духовному зростанню відповідно до сучасних узвичаєних норм та традицій. Основи музично-естетичної культури, як результат такого виховання, закладаються в молодшому віці, набуваючи повноцінності у перебігу подальшої освіти, самоосвіти та саморозвитку особистості, що дає можливість людині усвідомити себе учасником та суб'єктом естетичної діяльності. У відповідних державних документах України поставлено завдання формування культурної компетентності учнів, що передбачає обізнаність та самовизначеність людини у світі культури, глибоке розуміння власної національної ідентичності як підґрунтя відкритого ставлення та поваги до розмаїття культурного вираження інших.

Отже, культура – «це сукупність матеріальних і духовних цінностей, створених людством протягом його історії» (Словник Української Мови, 1970-1980, т. 4, с. 394), що «відповідає основним напрямкам суспільного виробництва та творчої діяльності» (Федорець, Го Цзюнь, 2020). Естетична культура – це процес і результат людської культурної діяльності, спрямованої на формування духовних потреб суспільства, групи людей, окремої особистості. Музична культура в якості головного компоненту включає у себе музичне мистецтво. Сучасна музична культура має певну динаміку розвитку.

Кожен вік дитини виявляється сензитивним періодом для формування тих чи інших компонентів музичної культури. На кожному віковому етапі заклад початкової мистецької освіти має ставити певну мету, яка відображає домінуючу тенденцію у музичному розвитку особистості.

Музично-естетична культура людини «є органічною частиною духовної культури народу, до якого вона належить, або серед якого вона живе». (Мішедченко, 2019). У останній час, музично-естетичне виховання українських учнів дедалі міцніше ґрунтується на базі національної музичної культури. Такій підхід пов'язано з визнанням провідної ролі українських композиторів; зі зверненням до «народної музичної творчості крізь призму її життєвих зв'язків з духовним, матеріальним та практичним світом людини»; з розкриттям «естетичного змісту української музики на основі осягнення дітьми суті й особливостей музичного мистецтва». (Там саме).

Здійснюючи музично-естетичне виховання учнів, важливо визначити основні педагогічні умови, за яких успішно вирішується дана проблема. Вивчення відповідної літератури та музично-педагогічного досвіду найкращих викладачів закладів початкової мистецької освіти, дозволяє перелічити такі умови:

- достатня професійна, зокрема фахова (музично-педагогічна, вокально-виконавська, інструментально-виконавська тощо) підготовленість викладача, його особиста умотивованість на творчу продуктивну працю в галузі початкової музичної освіти;
- якісна підготовка до кожного уроку, пов'язаного з музичним мистецтвом, та цілеспрямована робота у напрямку музично-естетичного виховання учнів;
- чітка структура уроків, доцільний відбір художнього матеріалу, відповідних методів і прийомів навчання, включаючи сучасні освітні мультимедійні технології;
- знання викладачем специфічних (фізіологічних, психологічних тощо) особливостей кожного учня, виконавських можливостей дітей, їхню здатність до музичного навчання;
- створення протягом уроку позитивної морально-психологічної атмосфери, ситуації успіху, особливо при знайомстві з новими творами;
- активізація уваги, почуттів та переживань естетичного характеру учнів під час музичного сприйняття;
- належні навчально-матеріальні умови – спеціалізований навчальний кабінет, звукозаписна, звуковідтворювальна апаратура, нотні

збірки, книги про музику, наочні посібники, портрети композиторів та виконавців, відповідні музичні інструменти тощо.

Однак найважливішим чинниками успішної роботи залишається високий авторитет викладача і його сталий естетичний вплив на учнів та їх батьків (Дін Юнь, Ду Чень, С. Чепіга та ін.).

Висновок. У наш час формування музично-естетичної культури учнів мистецьких шкіл відбувається в складних умовах нового соціокультурного середовища. Завдяки вивченню педагогічного досвіду найкращих викладачів закладів початкової мистецької освіти, а також створенню приведених вище педагогічних умов, якісна музика може і має стати доступною учням, щоб збагатити дитячі душі радістю та насолодою, неоціненним багатством світу звуків, оскільки музика є одним з найважливішим засобом формування не тільки музично-естетичної культури, а і духовної культури дітей.

Література

1. Го, Цзюнь. (2022). Формування музично-естетичної культури школярів в контексті глобалізації та європейської інтеграції (тези). Матеріали і тези VIII Міжнародної конференції молодих учених та студентів. Одеса.1., сс. 86-89.

2. Дін, Юнь. (2016). Формування музичної культури молодших школярів у процесі фортепіанного навчання в мистецьких позашкільних закладах освіти. Дисерт. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук. Київ. URL: https://npu.edu.ua/images/file/vidil_aspirant/dicer/D_26.053.08/dis_Ding_Yyn.pdf

3. Мішеченко, Валентина (2019). Формування музично-естетичної культури учнів початкової школи засобами музичного фольклору. Науковий вісник мну імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки. 1 (64)., сс. 166-172. URL: <http://mdu.edu.ua/wp-content/uploads/Ped-visnyk-64-2019-33.pdf>

4. Федорець, М., Го Цзюнь. (2020). Актуальні питання підготовки майбутніх учителів до формування музичної культури сучасних школярів. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми. 8 (102)., сс. 485-495.

Seredynskyi Maksym

State institution

"Southern Ukrainian National
University named after K. D. Ushinsky"

Supervisor:

Klyueva Snezhana